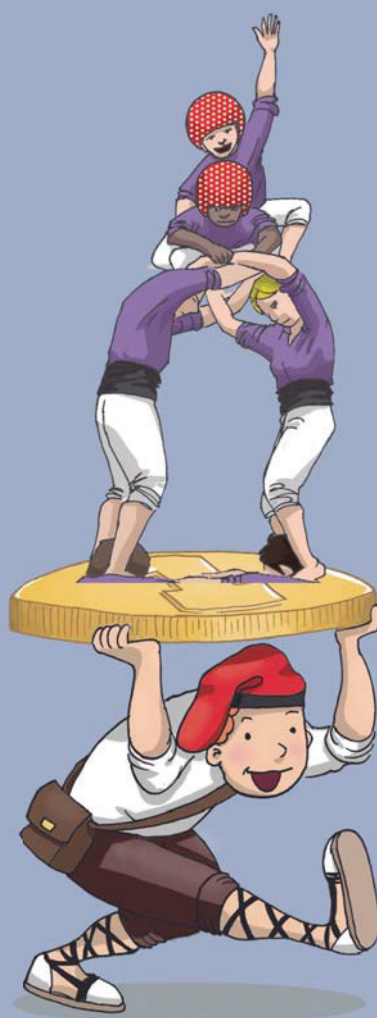

junts

avançat

Comencem a parlar català

GUIA

xerrem **junts**

Justificació

Aquesta guia ha estat elaborada per dotar de recursos i activitats comunicatives les persones voluntàries que condueixen grups d'iniciació a la conversa en català dins del projecte **junts avançat**.

El projecte **junts avançat** és una activitat de la CAL (Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana) dedicada a organitzar grups de conversa en territoris de parla catalana, destinats a persones que volen començar a parlar català partint d'una comprensió bàsica. Una activitat de voluntariat i gratuïta.

Edició:

CAL - Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana
C. d'Olzinelles, 118
08014 Barcelona
Tel. 93 415 90 02
www.cal.cat
xerrem@cal.cat
junts@cal.cat

Autoria:

Jordi Esteban
Mercè Esteban
Rosa Ruiz
Betlem Vegara

Primera edició: setembre del 2017

junts

avançat

Introducció

Què és?

El projecte Junts avançat és un component del projecte xerrem junts, una aportació que se suma a les iniciatives en favor del foment del coneixement i de l'ús de la llengua catalana entre persones que la desconeixen.

Concretament, és una proposta de sessions de conversa en grup i en català constituïda per una trentena d'unitats al servei de les persones dinamitzadores que tindran com a objectiu principal que persones adultes s'iniciïn en la conversa bàsica i col·loquial en català.

Qui l'organitza?

És un projecte de la CAL (Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana) nascut a redós del projecte Xerrem per atendre les expectatives de persones i col·lectius que expressen la voluntat d'iniciar-se oralment en la llengua catalana.

A qui va destinat?

El material està destinat a persones que comprenen suficientment interlocutors catalans en converses de caire col·loquial o mitjanament formal, però no han tingut ocasió d'iniciar-se en la parla en entorns favorables a l'aprenentatge.

Pel que fa al *Marc europeu comú de referència per a les llengües*, el projecte Junts avançat se situa al nivell A2 i fa de primera empenta a persones que ja volen parlar català.

L'entorn sociolingüístic actual sovint dificulta la introducció a la llengua catalana entre els que s'hi inicien, ja que força vegades els interlocutors no se'ls dirigeixen en català. Per això aquesta proposta metodològica no insisteix tant a preparar els aprenents a desenvolupar-se lingüísticament per acomplir rituals previsibles i estàndards de comunicació (a la botiga, amb el metge, en desplaçaments, a l'ajuntament, en una oficina, etc.) com a dotar-los de models i recursos que els permetin comunicar-se amb suficient correcció i agilitat per tal de donar-se a conèixer i conversar en grup tot comunicant gustos, preferències, costums, coneixements, records i experteses tretes de la vida quotidiana.

Qui el duu a terme?

Persones voluntàries, dinamitzadores de grup (anomenades guies a partir d'ara) amb aquestes característiques:

- estan disposades a destinar un mínim d'una hora setmanal durant trenta setmanes;
- han tingut, d'una manera o altra, experiència en el camp de l'aprenentatge bàsic, és a dir, no els ve de nou col·laborar perquè l'altre aprengui: professorat de primària o de secundària jubilat, gent amb experiència en conducció de grups, pares i mares avesats a fer costat als fills col·laborant en el seu aprenentatge, etc.;
- accepten una formació prèvia que els situa en la seva funció i la seva tasca i els prepara;
- abans de conduir un grup assisteixen, si és possible, a d'altres grups en funcionament.

Què s'hi aprèn?

Si observem què es diu en les converses de proximitat, veurem que molt sovint s'hi fa referència a necessitats bàsiques, com les d'aquest recull.

Com a éssers socials: saludar, acomiadar-se, agrair, demanar disculpes, desitjar bon dia o bona nit...

Com a éssers sensibles: expressar i comentar sensacions físiques, afectacions i estats anímics generals.

Com a éssers observadors: anomenar, descriure i comparar objectes, persones, llocs, entorns pròxims o habituals.

Com a éssers limitats: dir quantitats (cap, un, dos, tres, etc.) o mesures (molt, bastant, poc, gens, etc.)

Com a éssers rutinaris: expressar la freqüència (sempre, sovint, de tant en tant, mai) i el ritme (cada dia, dia sí dia no, etc.).

Com a éssers físics: situar en l'espai, descriure entorns coneguts, comparar, definir objectes, etc.

Com a éssers temporals: explicar fets succeïts en el passat: incidències, accidents, experiències, projectes...

Com a éssers irrepetibles: expressar gustos, preferències, costums, aficions...

Com a éssers consumidors: fer referència a vestits, menjars, remeis, objectes d'ús, etc., i adquirir-los en un establiment.

Com a éssers vius: referir-se a les parts del cos i a les afectacions de salut més comunes.

Per treballar aquestes necessitats o finalitats comunicatives sovint presents en les converses de proximitat, el material consta de múltiples activitats conversacionals que demanen un desenvolupament lingüístic senzill i breu.

Es procura reduir al màxim les estructures sintàctiques complexes (subordinacions verbals, enllaços discursius, combinacions pronominals, etc.), i per això, per exemple, s'obvien tant narracions de fets que continguin gaires interaccions personals com instruccions de processos complexos, argumentacions en què calgui fer distincions i plantejar supòsits, etc. Les intervencions que es demanen són breus i, en tot cas, reclamen enllaços simples de coordinació (copulatiu, adversatiu, continuatiu, disjuntiu...).

Amb quina metodologia?

Les persones que formen part de grups Junts avançat com a aprenents parteixen de dos punts forts: una comprensió bàsica del català oral i un desig de participar en activitats comunicatives amb ritme durador. La pràctica de l'oralitat conversacional en aquest grau demana dels guies l'aplicació d'estratègies que hi corresponguin. Vet aquí una llista d'elements d'adequació metodològica segons el perfil dels nous parlants.

— Diccíó clara i reposada i discurs breu

Cal tenir una dicció que ajudi a consolidar la comprensió, cosa que s'aconsegueix parlant sense pressa i vocalitzant. Les intervencions no han de ser llargues ni complexes pel que fa al discurs. És convenient parar atenció a l'efecte que generen les paraules en els interlocutors i resoldre de seguida dubtes de comprensió repetint les frases i, si cal, fent-hi variacions. Cal evitar tant com sigui possible recórrer a la llengua dels participants per resoldre dubtes.

— Anticipació de pautes lingüístiques

Els guies, quan plantegen una pregunta, han de procurar ser els primers a respondre-la tot oferint-los mostres genuïnes d'intervenció, cosa que permetrà als nous parlants imitar-les i transformar-les mitjançant petites modificacions. La imitació i la repetició són la base cognitiva de l'aprenentatge natural d'una llengua.

— Disposició a suggerir formes genuïnes d'expressió

Els participants de la conversa es poden sentir fàcilment insegurs, sobretot si es tracta d'utilitzar mots i estructures sintàctiques noves, d'emprar pronoms, de formular temps i persones verbals, etc. Els guies han d'estar amatents a suggerir amb naturalitat i de manera constant formes de resposta o de diàleg.

— Simplicitat discursiva general

Els diàlegs han de tendir a la simplificació pel que fa a estructures sintàctiques i vocabulari, cosa que s'aconsegueix amb diverses estratègies: amb intervencions més descriptives i narratives que instructives o argumentatives; estalviant posicionaments hipotètics en el discurs, que reclamen força el subjuntiu, i insistint en els actuals, que es mouen bàsicament en l'indicatiu; seleccionant els exponents lingüístics més simples per acomplir una funció (per exemple: per suggerir una acció, triar 'Podries fer...' en comptes de 'I si fessis...?').

— Reiteració de funcions comunicatives

Al manual i a la guia es desenvolupen activitats lligades amb les principals funcions comunicatives presents en la vida quotidiana, tal com es descriu a l'apartat anterior *Què s'hi aprèn?* Convé tornar a activar-les sovint, aplicades a temes i contextos diversos i presentades en formats nous (joc, concurs, simulació, etc.).

— Expressió oberta de coneixements i experiències

Convé que els temes i l'estil dels diàlegs tinguin per fita afavorir l'exteriorització de coneixements i experiències dels interlocutors i no tant introduir coneixements nous sobre temes diversos. Cal afavorir que hi hagi entre tots una franquesa i desimboltura de caire ciutadà, respectuosa amb la intimitat i el tarannà dels altres, però desinhibida i cordial. L'emoció positiva és base essencial de l'aprenentatge natural d'una llengua.

— Propostes lúdiques i participatives

Tant la disposició física del grup (en rotllana, amb els voluntaris intercalats, etc.) com les activitats que es proposin han de convidar a la participació desinhibida perquè s'hi creï un ambient distès. La vergonya i altres factors inhibidors (timidesa, infravaloració, etc.) es desactiven fàcilment si es un clima amable.

— Foment de la reflexió sobre aspectes rellevants

La consciència de creixement en competència expressiva per part dels nous parlants és indispensable per mantenir i acreïxer una motivació que els porti a l'assistència continuada i a la decisió de començar a usar el català en contextos externs al grup. La llista de punts d'atenció del manual (pàgines 97-104) possibilita un seguiment avaluador d'aspectes de llengua rellevants en aquest nivell de converses. Correspon als guies introduir espais de reflexió a l'entorn d'aquests punts.

Quins altres beneficis se'n deriven?

Els grups es constitueixen principalment a la seu d'entitats i col·lectius del territori, és a dir, en espais socials on poden acudir persones ben diverses en bagatge cultural, origen, edat i motivació respecte del català; persones interessades també pels objectius i les ofertes de l'ens que acull el grup. Es prioritzen zones amb poca o mínima presència d'entorns i activitats catalanes, cosa que dona més rellevància al projecte. Aquestes característiques fan que, a més de l'objectiu principal d'adquisició oral del català, s'hi puguin fomentar altres valors de vital importància en el moment actual:

— Cohesió social i diàleg intercultural

Els nous parlants i els guies dels grups dediquen les trobades setmanals a comunicar-se, a dir-se a si mateixos. S'hi genera, doncs, coneixement d'uns i altres, reconeixement de les diferències, acceptació de la diversitat com a riquesa i pràctica de l'assertivitat, un seguit d'actituds que duen a l'entesa i al diàleg intercultural.

— Reforçament de l'entitat acollidora

Els tres eixos del projecte xerrem junts de la CAL són: llengua, cohesió i país. Les entitats que acullen grups ho fan justament en congruència amb aquests tres eixos bàsics. Per això les entitats d'acollida en són també beneficiàries, ja que força vegades el grup fa de drecera als seus membres i els encamina a ser socis actius de l'ens acollidor.

— Apoderament personal

A aquelles persones que experimenten mancances en comunicació interpersonal o baixa consideració de si mateixos l'activitat inclusiva i comunicativa del projecte **xerrem junts** els ajuda a gaudir d'espais i estones reiterades de bona entesa amb els altres i els reforça l'autoestima en adonar-se dels avenços progressius en llengua i en relacions interpersonals.

Què hi ha a la guia i al manual?

— Guia

Conté els apartats següents:

Introducció	Objectius i metodologia del projecte	Pàg. 2-13
Descripció de les unitats	Guia de les activitats de les sessions	Pàg. 14-96
Punts d'atenció	Aspectes de llengua freqüents en la conversa	Pàg. 97-104
Material complementari	Activitats diverses per fer plegats	Pàg. 105-116

— Manual

Conté els apartats següents:

Salutació	Presentació del projecte als nous parlants	Pàg. 3
Unitats	Material de suport a les sessions	Pàg. 4-92
Punts d'atenció	Aspectes de llengua freqüents en la conversa	Pàg. 93-100
Material complementari	Activitats diverses per fer plegats	Pàg. 101-107

Com és una sessió estàndard?

L'aplicació dels criteris metodològics esmentats pot dur-se a terme de maneres ben diverses segons com siguin les característiques del grup i el tarannà de les persones dinamitzadores. Fer parlar força els participants, fer-los conscients dels avenços lingüístics i aconseguir una comunicació rica i respectuosa són tres proves definitives de l'encert en la posada en pràctica del projecte; tres aspectes que no hi han de faltar mai. Seguir les propostes del manual i la guia Junts avançat hi ajuda granment i és molt aconsellable de fer-ho, ja que facilita la tasca de preparació de les sessions. Pel que fa al desenvolupament d'una sessió, es proposa un recorregut bàsic com el que hi ha a continuació.

— Rebuda

Convé que els guies siguin amb antelació a l'espai de conversa per poder saludar directament cada assistent. Si arriben components nous al grup, caldrà presentar-los a la resta.

És bo fer una salutació general, anunciar què es farà durant la sessió i aprofitar el moment per donar informacions de gestió i funcionament (canvi de format de la sessió posterior, dies sense sessió per motiu d'una festa, propostes de col·laboració amb l'entitat acollidora en algun acte o activitat, etc.)

— Pràctica de la comprensió i l'expressió orals

És la part central i més llarga de la sessió. Posats en grups reduïts i en rotllana, els participants són convidats constantment a expressar coneixements i experiències a partir de múltiples qüestions de la vida quotidiana, tot duent a terme activitats com les que s'exposen a la guia i al manual. En acabat, els guies fan esment d'algun punt d'atenció per tal de fer reflexionar sobre la mateixa llengua, relacionant funció comunicativa i exponents lingüístics: *Què diem quan volem...?*

— Comiat

És bo demanar que expressin les impressions de la sessió i manifestin el compromís de tornar. Cal anunciar la propera sessió i el tema de què tractarà. És molt convenient demanar als nous parlants alguna 'feina' senzilla a fer durant la setmana (una cerca de paraules, una bona pràctica de català, etc.).

L'equip que ha dissenyat el projecte i preparat el material està convençut que el manual i la guia que surten a la llum seran una eina eficaç i eficient que impulsarà la voluntat de comunicar-se en català a moltes persones catalanes que encara no s'havien llançat a fer-ho i que serà un impuls més en la cohesió social i la consciència de pertinença al país que tots pretenem fer créixer.

Descripció de les unitats

U.	Pàg.	Títol	Temàtica	Objectiu
1	15-17	Hola. Bon dia!	Contacte personal	Usar fórmules de contacte entre persones.
2	18-20	Com et trobes?	Sensacions bàsiques	Expressar les sensacions i estats d'ànim més habituals i accions habituals que s'hi relacionen.
3	21-24	Com som	Aspecte extern de les persones	Descriure característiques bàsiques i externes de persones.
4	25-28	Parents	Caràcter de persones	Descriure aspectes caracterològics de persones.
5	29-32	Explica'ns com és	Aspecte dels objectes	Descriure característiques bàsiques dels objectes.
6	33-35	De quin color el vols?	Colors	Identificar el color d'un objecte i la seva tonalitat.
7	36-38	Què ens posem avui?	Vestits i complements	Descriure peces de vestir i relacionar-les amb les estacions de l'any.
8	39-41	Veniu a casa meva	Elements, estances i mobiliari de casa	Descriure i situar les estances i el mobiliari d'una casa o d'un pis.
9	42-44	Avui he fet de tot	Accions passades d'avui mateix	Descriure accions puntuals dutes a terme dins del dia en curs.
10	45-47	Abans i ara	Hàbits i costums	Descriure accions habituals en present o en imperfet.
11	48-51	Com passa el temps!	Referències temporals	Referir-se a moments, dies o èpoques temporals diverses.
12	52-55	Guaita què va passar!	Fets del passat	Narrar fets ocorreguts en el passat.
13	56-58	El meu barri	Serveis del barri	Explicar la facilitat o dificultat d'obtenir serveis al barri.
14	59-62	Quina animalada!	Experiències amb animals	Explicar aficions, anècdotes o comportaments relacionats amb animals.
15	63-66	Com un jardí	Cura de plantes	Explicar maneres de tractar plantes i flors.
16	67-70	La natura és vida	Contacte amb la natura	Explicar experiències relacionades amb la natura.
17	71-73	L'hort, la granja i el rebost	Aliments	Comentar els aliments que són bons o nocius per a la salut.

U.	Pàg.	Títol	Temàtica	Objectiu
18	74-76	Què farem per dinar?	Àpats	Explicar receptes de cuina.
19	77-80	De cap a peus	Parts del cos	Identificar les parts externes del cos i les principals internes.
20	81-84	Què et fa mal?	Afectacions de salut	Anomenar les principals afectacions de salut i els remeis més usuals.
21	85-87	Les nostres aficions	Aficions i habilitats	Explicar les aficions pròpies, els motius de la tria i el ritme amb què es duen a terme.
22	88-90	Com m'agradaria!	Desitjos	Manifestar desigs, realitzables o no.
23	91-93	Què m'aconselles?	Consells	Aconsellar.
24	94-96	Vigila!	Perills	Instruir sobre perills a evitar.

Repàs i avaluació

— Unitats de repàs. Per què? Com?

En l'ús inicial d'una llengua, la repetició és indispensable per automatitzar fórmules, expressions i frases que són bàsiques a l'hora d'acomplir determinades funcions comunicatives pròpies de la conversa. Per això es proposa destinar una sessió a tornar a activar-les, després de cada quatre unitats.

Per omplir de contingut les sessions de represa és molt convenient que al terme de cada trobada es reflexioni sobre allò que ha estat exitós per a la millora de la competència oral i se'n prengui nota per a la sessió de repàs. També és important constatar quines activitats considerades rellevants no s'han pogut dur a terme. Si a les dues fonts d'activitat esmentades s'hi afegeix la creativitat i l'experiència del guia o de la guia, segur que la sessió de repàs serà d'una gran efectivitat.

Seguidament es presenten agrupades de quatre en quatre les funcions principals treballades a les unitats.

Unitats 1-4: viure amb els altres

Unitat 1	Utilitzar fórmules habituals en el contacte amb els altres per saludar, acomiadar-se, demanar perdó, agrair...
Unitat 2	Expressar sensacions i estats d'ànim habituals i accions que s'hi relacionen: set, gana, son, fred, calor, alegria, tristesa.
Unitat 3	Descriure característiques físiques i psicològiques de persones: alçada, complexió, color dels cabells o dels ulls, etc.; persones actives, serioses, presumides, tímides, xerraires...
Unitat 4	Fer referència als parents, als seus oficis i activitats, als costums en les relacions familiars, etc.

Unitats 5-8: disposar d'això i d'allò

Unitat 5	Descriure característiques bàsiques dels objectes, relatives a alçada, grandària, volum, amplada, llargada, gruix, humitat, duresa, lluminositat, pes, antiguitat, temperatura...
Unitat 6	Identificar el color d'un objecte i la seva tonalitat: blanc, negre, vermell, gris, groc, taronja, verd, blau, marró, etc.; més clar, més fosc.
Unitat 7	Descriure peces de vestir i relacionar la roba amb els diferents usos funcionals, amb les estacions de l'any, amb els canvis d'ús al llarg del temps, amb l'estatus social, etc.
Unitat 8	Descriure i situar les estances i el mobiliari d'una casa o d'un pis, comentar criteris de distribució dins l'habitatge, usar locatius usuals per descriure situacions en l'espai.

Unitats 9-12: recordar experiències

Unitat 9	Descriure accions puntuals dutes a terme dins del dia en curs, de la setmana en curs o al llarg de la vida, referir-se a diferents estones del dia, anomenar les hores i els quarts.
Unitat 10	Descriure accions habituals presents o passades, comentar canvis en usos, costums, estris i objectes al llarg del temps.
Unitat 11	Referir-se a moments, dies o èpoques temporals diverses, recórrer el calendari amb les festes i costums que inclou.
Unitat 12	Narrar fets ocorreguts en el passat, comentar quan, on i com es van fer un seguit d'accions durant la vida.

Unitats 13-16: viure envoltats

Unitat 13	Comentar els serveis de què disposa el barri i els que caldria millorar, explicar la facilitat o dificultat d'obtenir serveis i comentar la realitat que es viu al barri, al carrer, a l'escala de veïns...
Unitat 14	Anomenar animals que ens envolten i comentar la relació que hi tenim, explicar anècdotes que s'hi relacionen i comentar maneres de tractar-los.
Unitat 15	Comentar els usos que fem de plantes, flors, arbres, boscos, espais enjardinats... i els contactes que hi establim.
Unitat 16	Comentar experiències de la nostra relació amb els fenòmens meteorològics, zones baixes i altes de l'orografia, el mar, el camp, la volta celeste...

Unitats 17-20: conservar la salut

Unitat 17	Comentar els aliments que són bons o nocius per a la salut, explicar dietes, suggerir postres per a ocasions diverses, recomanar hàbits alimentaris saludables...
Unitat 18	Explicar receptes de cuina, anomenar utilitatge culinari, comentar àpats fets en situacions especials, celebracions, festes, etc.
Unitat 19	Identificar les parts externes del cos i les principals internes, anomenar i fer gestos i moviments del cos, suggerir activitats físiques, etc.
Unitat 20	Anomenar les principals afectacions de salut i els remeis més usuals, descriure afectacions freqüents relacionades amb parts del cos, suggerir elements sanitaris per tenir a la farmaciola, etc.

Unitats 21-24: viure com a expert

Unitat 21	Explicar les aficions pròpies, els motius de la tria, el ritme amb què es realitzen, les condicions que exigeix la seva realització; aconsellar-ne.
Unitat 22	Manifestar desigs, realitzables o no, i imaginar quins beneficis o gaudis se'n derivarien.
Unitat 23	Imaginar situacions diverses que generin dubte o reclamin resposta i fer suggeriments per sortir-se'n.
Unitat 24	Detallar perills que poden sorgir a casa, al carrer, de viatge i comentar les maneres de preveure'ls.

— Avaluació. Parades per pensar

Al terme de cada unitat de repàs, i sobretot al final d'un període temporal, és important oferir moments de reflexió avaluadora per veure el procés que se segueix en aspectes rellevants i intrínsecs a les trobades del grup i relacionades amb la llengua, el coneixement, l'entesa dins del grup, la motivació de parlar català, el coneixement de Catalunya i la interculturalitat. Vet aquí una proposta de preguntes de valoració. Estan formulades en primera persona per a una apreciació individual, però també es podrien plantejar de manera conjunta.

	molt	poc	gens
Vaig avançant perquè entenc més el català i em resulta més fàcil parlar-lo.			
Vaig sabent coses interessants gràcies a les converses que tinc amb els companys.			
Va creixent el coneixement i la confiança que tenim entre nosaltres.			
Em sento cada dia més capaç de practicar el català fora del grup.			
Vaig descobrint coses de Catalunya que no sabia, dels costums i de la història.			
Conec i valoro coses interessants dels llocs on han nascut els meus companys.			

Guia de cada unitat

1 Hola, bon dia!

Temàtica	Objectiu	Lèxic	Segments sintàctics
Contacte personal	Usar les fórmules de contacte entre persones	Hola. Adeu. Bon dia. Bona nit. Perdó. Gràcies	Hola. Adeu. Bon dia. Bona nit. Perdó. Gràcies

Prèviament: preparar la sessió.

GUIA D'ACTIVITATS

1. Hola, bon dia!

Saludar i practicar preguntes i respostes de presentació personal

A mesura que s'arriba, donar la benvinguda a cada assistent. Posats en rotllana, saludar, dir el nom i el lloc de residència (*Hola, jo em dic [Maria] i visc a [Sabadell]*) i preguntar com es diu i on viu cada membre del grup (*! tu, com et dius?*). En acabar, demanar que cada assistent faci les dues preguntes al company de la dreta. Finalment, cada assistent (també el guia) explica com es diu i on viu el company de la seva dreta (*Ell es diu [Florín] i viu a [Terrassa]*).

2. Hi som tots?

Anomenar noms i cognoms dels assistents

Resseguint la llista d'assistència, anomenar cada persona assistent i confirmar les dades de contacte. Anotar les dades que faltin i fer les modificacions que corresponguin. Explicar la funció de la llista i demanar perseverança en l'assistència.

3. On vaig néixer?

Explicar el lloc de procedència

Si es veu convenient, proposar que cadascú digui on va néixer i si fa molt de temps que viu a la població on resideix actualment. Per exemple: *Jo vaig néixer a Mura, un poble de la comarca del Bages i fa cinc anys que visc a Martorell*. Ajudar-los a formular els orígens i l'inici de l'estada a la població. Preguntar si han tornat algun cop al lloc on van néixer. Ho poden fer ajudant-se de les expressions de la graella.

4. Per què soc aquí?

Donar raó de la nostra assistència

El guia exposa els motius pels quals s'ha començat el grup. Per exemple: *L'entitat ha pensat que era important introduir en el coneixement i l'ús de la llengua catalana*. Exposar els motius pels quals el o els guies han acceptat de conduir el grup. Per exemple: *A mi m'encanta xerrar i conèixer gent. Serà una experiència magnífica*. Demanar que cadascú digui per què s'hi ha apuntat, tot seguint, si cal, les propostes de la graella. Ajudar-los a formular les respostes.

5. On xerro més?

Explicar els llocs on es practica la conversa

Explicar que la finalitat del grup és xerrar de manera lliure i distesa i sense incursions en la intimitat de ningú. Com a ciutadans que es troben. Demanar que pensin en llocs o en moments del dia o de la setmana on tenen costum de fer petar la xerrada. Iniciar-ho amb informació del mateix guia: *Jo on més faig petar la xerrada és a casa, quan sopem i després de sopar. També a la feina, a l'hora d'esmorzar al bar.* Ajudar-los a expressar-se.

6. De què ens agrada parlar?

Enumerar temes de conversa habituals

Demanar que recordin temes generals de conversa habitual. Per exemple: *Digueu si parleu sovint o no d'aquests temes típics de conversa.* Del que ha passat durant el dia / De política / De futbol / De novetats del barri o del veïnat / De projectes com ara vacances, viatges, festes... / D'històries del passat personal.

Explicar que en les converses del grup no es parlarà de política ni de temes molt personals. *No som tertulians ni confidentes. Som ciutadans que ens trobem i xerrem.* Indicar els temes generals de conversa en grup, ajudats de la graella. Indicar també que tothom pot dir coses que no es corresponguin amb la realitat.

7. Quan ens trobem...

Repàs d'expressions bàsiques de contacte

Indicar que es repassaran les expressions més bàsiques de contacte en català. Resseguir les imatges i anomenar-les. Dur a terme amb un assistent el diàleg següent, demanant que respongui adequadament: *Hola, bon dia, [Pere] /Hola, bon dia. / Has arribat tard! / Oh, sí. Perdó! / Adeu, [Pere] Que vagi bé./ Adeu / Que tinguis molta sort! / Igualment. Gràcies.* Després, repetir el diàleg amb altres assistents, si es veu convenient.

8. Comptem fins a deu?

Anomenar els primers nombres

Proposar d'anomenar els primers nombres. Assegurar que saben dir els deu primers. Si es veu convenient, continuar fins a vint, o fins a cinquanta.

9. Quin dels tres?

Practicar lèxic i frases habituals

Cal fer l'activitat només si es veu adequada al nivell; en cas afirmatiu valorar si es pot fer per parelles (assistent A: 1, 2, 3 i 4; assistent B: 5, 6, 7, 8) o si ha de ser el/la guia qui faci les preguntes i ajudi a respondre-les. És bo anar introduint expressions de conformitat o disconformitat quan s'ha respost una pregunta. Vegeu-ne una llista al manual.

10. Coses d'aquí, coses d'allà

Donar a conèixer referents de catalanitat i comentar usos dels països d'origen

Comentar breument els usos en saludar. Cal adonar-se dels usos de les persones que provenen d'altres cultures. És un moment per comentar-ho ajudats pels gestos. Explicar que, a Catalunya, quan ens trobem amb una persona poc coneguda li donem la mà; si és una persona de confiança, li fem un petó, i si som molt amics, li fem una abraçada.

11. Sugerim diàlegs

Assegurar fórmules bàsiques del contacte entre persones

Observar les vinyetes i suggerir els pensaments o els diàlegs que s'hi adiuen. Fer-los repetir als assistents.

1. Una persona és a punt d'entrar a l'oficina i es troba algú que és a la porta d'entrada. *Hola. Bon dia. — Hola. Bon dia. Com estàs?*
2. Una persona trepitja la sabata d'una altra. *Ui! M'ha trepitjat! —Perdó.*
3. Una senyora porta un carret molt ple. Una jove es disposa a ajudar-la des de dalt del vagó. *L'ajudo, senyora? —Gràcies.*
4. Una persona marxa de la feina i fa el signe d'acomiar-se dels que estan treballant. *Adeu, fins demà! —Adeu, que vagi bé.*

12. Després de la sessió

Recollir activitats rendibles

Prendre nota d'alguna activitat que es consideri rendible i idònia per a la unitat de repàs de la primera a la quarta.

2 Com estàs?

Temàtica	Objectiu	Lèxic	Segments sintàctics
Sensacions bàsiques	Expressar les sensacions i estats d'ànim més habituals i accions habituals que s'hi relacionen.	gana, set, son, calor, fred; menjar, beure, dormir, abrigar-se, refrescar-se; content, trist, nerviós, tranquil	tinc..., si tens..., estic..., si estàs..., quan...? qui està...?

Prèviament: preparar la sessió.

GUIA D'ACTIVITATS

1. Hola, bon dia!

Saludar i introduir el tema de la sessió

Rebre els assistents amb una salutació, passar llista i preguntar-los com ha anat la setmana. Preguntar si estan contents o tristos per algun motiu que puguin comentar. Per exemple: *Jo estic trista perquè s'ha mort una veïna que era molt apreciada a l'escala. Anunciar que es parlarà de les sensacions i dels estats d'ànim.*

2. Sensacions

Expressar sensacions bàsiques i accions habituals subsegüents

Després de reconèixer el nom de les cinc sensacions (gana, set, son, fred i calor), iniciar un diàleg amb els assistents sobre què fan quan les tenen. —*Què fas, Fàtima, quan tens gana?* —*Menjar alguna cosa.* Etc. Ajudar-los a respondre, si cal. Demanar que recordin algun moment de la vida que hagin experimentat aquestes sensacions. Per exemple (gana): *Jo vaig passar gana uns dies a l'hospital, després d'una operació.*

3. Sensacions? Solucions!

Memoritzar un text versificat

Llegir el text sencer. Després llegir-lo per versos i demanar que els assistents els repeteixen. Seguidament llegir-lo tots plegats a l'uníson. Finalment, cadascun dels assistents diu el primer vers i els altres, a l'uníson, li responen amb els altres tres. Si es troba alguna melodia que possibiliti fer-ho cantant, encara millor.

4. Alegries i tristeses

Comentar estats d'ànims provocats per situacions diverses

Mostrar les situacions de la graella i demanar que cadascú digui si l'entristeix o l'alegra i per quin motiu. Per exemple (Demà passaré el dia sol a casa): *A mi m'agrada, de tant en tant, estar-me sol a casa. Per això aquesta situació em dona alegria.*

5. Afectacions

●

Comentar situacions que ens afecten

Explicar que les afectacions s'acostumen a formular amb el verb fer. Llegir les de la graella i demanar que cadascú indiqui en quines situacions les experimenta. Per exemple (fàstic): *A mi em fa fàstic trepitjar excrements de gos.* Ajudar en la formulació, si cal.

6. Gent per a tots els gustos

●

Referir-se a persones emocionalment diverses

Demanar que, tot seguint la llista de característiques personals de la graella, diguin si han estat en contacte amb gent d'aquests tarannàs a la feina, al veïnat, en alguna entitat... Per exemple (llepaculs): *Quan jo treballava en una gestoria, hi havia un jove que no parava de fer la gara-gara al director.*

7. Comptem fins a cent?

●

Practicar la bona dicció dels números

Proposar d'anomenar els primers cent nombres. Corregir les diccions defectuoses. Es podria controlar la durada amb un rellotge i tornar a anomenar-los tots procurant fer-ho millor i amb menys temps.

8. En parlem?

●

Conversar

Fer preguntes com les proposades i mirar que s'estableixin petits diàlegs a l'entorn de les sensacions i estats anímics de la gent. Ajudar-los a expressar-se, quan calgui.

9. Quin dels tres?

●

Practicar lèxic i frases habituals

Llegir la primera pregunta i les tres possibilitats de solució. Demanar quina és la bona. I així successivament. Explicar els termes que desconguin.

10. Coses d'aquí, coses d'allà

Comentar aspectes culturals diversos

1. En moltes poblacions catalanes hi ha fonts al carrer per satisfer la set dels ciutadans.
2. A casa, cap a les deu de la nit convé no fer activitats que facin soroll (música, volum del televisor, tertúlies, etc.).
3. En moltes ciutats està prohibit moure's pel carrer sense roba de cintura en amunt.

Demandar si hi ha les mateixes situacions als llocs d'origen dels assistents.

11. Sugerim diàlegs

Crear diàlegs breus contextualitzats

Observar les vinyetes i suggerir que expressin els pensaments o els diàlegs que s'hi adiuen.

1. Demanda de consumició per apaivagar la set.
2. Proposta d'anar a dormir, perquè tenen son.
3. Sugeriment de capbussar-se al mar, perquè fa calor.
4. Proposta de fer foc perquè fa fred.

12. Després de la sessió

Recollir activitats rendibles

Prendre nota d'alguna activitat que es consideri rendible i idònia per a la unitat de repàs de la primera a la quarta.

Aquesta és una mostra del material. Si us interessa consultar el dossier complet, cal que us adreceu a l'adreça de correu electrònic junts@cal.cat o xerrem@cal.cat.

Moltes gràcies.

CAL (Coordinadora d'Associacions per la Llengua catalana)

Carrer Olzinelles, 118

08014 Barcelona

Tel. 93 415 90 02

www.cal.cat

cal@cal.cat

